

Landbouwbiodiversiteit

1. Wat is 'landbouwbiodiversiteit'?

Landbouwbiodiversiteit omvat alle elementen die deel uitmaken van de biologische diversiteit in landbouwgebieden en in voeding in het algemeen. Ze is voor ons onmisbaar: we halen er eten uit en ruwe grondstoffen voor kledij, onderdak, energie of medicijnen. Voor veel mensen betekent landbouw een leefomgeving en inkomen. Landbouwbiodiversiteit zorgt ook voor diensten zoals bodem- en waterbehoud, vruchtbare bodems en bestuiving. Ten slotte kunnen landbouwgebieden met een gezonde biodiversiteit zich beter aanpassen aan de klimaatverandering. Zonder al deze goederen en diensten kan de mens niet overleven.

Een recent onderdeel van dit thema zijn **biobrandstoffen**. Dit wordt als apart dossier behandeld op de COP, maar is oorspronkelijk gegroeid uit het dossier 'landbouwbiodiversiteit'. Biobrandstoffen zijn brandstoffen die worden gemaakt uit hernieuwbare grondstoffen en vaak biologisch afbreekbaar zijn. Ze worden steeds meer aangewend als alternatief voor gewone brandstoffen.

2. Wat is het probleem?

Landbouw is tegelijk positief en negatief voor de biodiversiteit. Aan de ene kant draagt landbouw bij tot het behoud en duurzaam gebruik van de biodiversiteit. Aan de andere kant zorgt moderne landbouw ervoor dat een aanzienlijk stuk van de biodiversiteit verloren gaat. Denk maar aan de genetische manipulatie van gewassen, overbemesting, de overexploitatie van gronden... De plaatselijke biodiversiteit kan zich vaak niet aanpassen aan de veranderde omstandigheden. Uiteindelijk komt het probleem dus bij de mens terecht: zonder duurzaam gebruik van landbouwbiodiversiteit spelen we onze zekerheid op voedsel en een leefbare omgeving kwijt.

Voor biobrandstoffen ligt het probleem niet bij de brandstof zelf, maar in de productie. De productie van biobrandstoffen verhoogt natuurlijk de zekerheid op energie, maar als ze niet op duurzame wijze gebeurt, kan ze ook een negatieve impact hebben op de biodiversiteit en voedselveiligheid, voornamelijk in Zuidere landen waar biobrandstoffen meestal geproduceerd worden.

Rond de status van biobrandstoffen heersen momenteel nog heel wat spanningen tussen verschillende landen. Enerzijds zijn er de grote biobrandstofproducerende landen die productie laten voorgaan op biodiversiteit. Anderzijds zijn er heel wat Afrikaanse landen die het gevoel hebben dat andere landen in hun land biobrandstoffen komen produceren, uitvoeren en met de winsten gaan lopen, waardoor ze onder meer vrezen voor hun voedselproductie. Ten derde zijn er de

Partijen die biobrandstoffen importeren, zoals de EU. Deze heeft haar eigen wetgeving met duurzaamheidscriteria opgesteld.

3. Wat wil de COP bereiken?

Het werkprogramma dat bestaat voor landbouw biodiversiteit is op de vorige COP volledig herzien. Dit jaar zal het programma slechts enkele aanpassingen vergen naar implementatie toe. William Van Dingenen, Belgisch piloot voor landbouw biodiversiteit, verwacht dan ook geen problemen voor dit dossier op de COP 10.

Het VBD wil nu vooral aansturen op meer samenwerking met de FAO (*Food and Agricultural Organisation*) en andere landbouwinstanties. Historisch gezien heeft de VBD altijd zelf landbouw willen bestuderen en maatregelen voorschrijven aan de verschillende economische sectoren. Inmiddels heeft ze ingezien dat dit een weinig efficiënte manier van werken is en ze beter met de landbouwsector werkt in haar eigen taal en procedures. Zo wil men nu een gezamenlijk werkprogramma opzetten tussen het VBD en de FAO en de implementatie voor het grootste deel door de FAO laten gebeuren.

Het voorstel dat dit jaar op tafel ligt voor biobrandstoffen is veel ingewikkelder dan dat voor landbouw. Als de productie van biobrandstoffen niet op een duurzame manier verloopt, kan dat nefast zijn voor de biodiversiteit en dus voor de voedselveiligheid. Het VBD wil dan ook dat de Partijen bij de productie of import van biobrandstoffen rekening houden met de doelstellingen van het Verdrag: het behoud en duurzaam gebruik van de biodiversiteit.

4. En in België?

België en Europa meer algemeen heeft al heel wat maatregelen genomen om de landbouw biodiversiteit te bewaren. Zo gebruikt Europa reeds het concept '*High Nature Value Farmlands*' voor landbouwgebieden waar bijvoorbeeld weinig intensieve landbouwtechnieken toegepast worden, wat de biodiversiteit ten goede komt.

Europa consumeert echter producten van overal ter wereld en heeft dus ook een internationale verantwoordelijkheid. Het volstaat niet om Europese maatregelen te nemen voor onze eigen landbouwgebieden die we verarmd hebben met intensieve praktijken, als we tegelijk aan lage prijzen importeren uit andere werelddelen en daar de biodiversiteit op het spel zetten.

De Belgische positie voor biobrandstoffen is dezelfde als die van de EU. België is *pro* gebruik van biobrandstoffen, op voorwaarde dat ze op een duurzame manier kunnen geproduceerd worden. Daarvoor heeft de EU haar eigen wetgeving opgesteld met duurzaamheidscriteria. Yanne Goossens, Belgisch piloot voor biobrandstoffen, wil er ook op de COP voor pleiten om de productie van biobrandstoffen te verduurzamen en een negatieve impact op de biodiversiteit te reduceren of vermijden. Ze blijft echter realistisch: bepaalde Partijen die zelf zwaar produceren zien liever geen strenge criteria.

Piloot biobrandstoffen: Yanne Goossens

Piloot landbouw biodiversiteit: William Van Dingenen

Bronnen:

- www.cbd.int

